

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/1.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se ne priobčijo.
Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi: Prostor 1x55 mm
po K 2. Uradni razglasi,
poslano ter notice isti pro-
stor K 3. Pri večjem na-
ročilu popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Telefonska št. 3121

Naročnina: Po pošti ali z
dostavljanjem na dom za
celo leto K 336, za pol
leta K 168, za četrt leta
K 84, za mesec K 28. Za
inozemstvo mesečno K 45,
letno K 540.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Važni sklepi socijalistične zajednice.

Preteklo nedeljo se je vršila v radniškem domu v Belgradu prva redna seja socijalistične zajednice. Zastopane so bile vse tri bratske stranke, in sicer: Socijalno demokratična stranka Slovenije, delavska socijalistična stranka Jugoslavije in socijalno demokratična stranka za Hrvatsko in Slavonijo. Na dnevnem redu je bilo vprašanje ustave, politični položaj, zakon o zaščiti države, draginja, sestava skupnega strankinega statuta in programa itd. Debat, ki je trajala cel dan, so se udeležili sodrugi Lapčević, Korač, Topalović, Bračmac, Divac, Golouh, Brkić, Tatić, Bernot, Koren itd. Predsedoval je sodrug Košenina. Po vsestranskem, temeljitom proučevanju vprašanj, ki so bili na dnevnem redu, se je izvolila posebna komisija za sestavo resolucij, v katero so bili imenovani sodrugi: Topalović, Golouh in Divac. Komisija je predložila seji naslednje resolucije, ki so bile soglasno sprejete:

I.

Ustava naše države ne zadovoljuje potrebam delavskega razreda in prave demokracije. Ni dovolj častu primerna, ne dosti pravična delavskemu razredu. Ne osigurava ne politično demokracijo niti v polni meri ne omogoča razvitek na bolje; pravičneje in bolj častu primerne gospodarske in politične odnose. Zato smatrajo združene socijalistične stranke težnjo po izboljšanju ustave za povsem naravno in opravičeno. Borile se bodo, da se obstoječa ustava zamenja z boljšo in častu primernejšo.

Toda pokret enega dela jugoslovanske buržoazije za revizijo ustave ni pokret za nje izboljšanje, temveč za poslabšanje sedanje ustave. Ta pokret za poslabšanje ustave hoče ovirati in preprečiti naravno evolucijo državnega in narodnega edinstva Jugoslovancev. Hoče uvesti državnopravne avtonomije za posamezne zgodovinske pokrajine; hoče pod zastorom čuvanja teh političnih ostankov fevdalne dobe izkoriščati nerazvite države in politične odnose in tako omogočiti reakcionarnim in konservativnim elementom našega naroda obvladovanje političnih in gospodarskih položajev; hoče tako ovrniti razvoj politične demokracije in preprečiti razvoj delavskemu razredu.

Poleg tega računa vsa ta akcija na odvratanje narodove pažnje od drugih aktualnih vprašanj naše državne politike in na odvod na-

rodne energije na brezploдне politične stranpoti.

Radi tega zadeva ta pokret v delavskem razredu na prirodnega in nepomirljivega nasprotnika. Združenje socijalističnih strank ima dolžnost, da takim buržoaznim nameram postavijo nasproti najodločnejši odpor. Proti akciji za poslabšanje ustave je na mestu akcija za njeno izboljšanje. Ne čakajoč izboljšanja obstoječe ustave, treba obstati na tem, da se njene dobre strani čimprej izvršijo. Zato treba izvajati borbo za ustvarjanje častu primernih zakonov na vseh poljih gospodarskega in političnega življenja.

Socijalistično združenje zahteva zato proglasitev in izvršitev zakona o polni narodovi samoupravi, z enim parlamentom in z eno vlado načela države, o svobodnem tisku in ostalih političnih državljskih pravic. Socijalistična zajednica se bo protivila vsakemu separatizmu, regionalizmu in partikularizmu in vsaki slični težnji, ki bi pod krinko državnoupravnih avtonomij hotela napraviti politične in gospodarske zapletitve fevdalnih, klerikalnih, konservativnih in reakcionarnih elementov naše družbe. Zahteva mesto čuvanja fevdalnih ostankov socijalno zaščito in zavarovanje delavstva, hitro in radikalno izvedbo agrarne reforme, ureditev uvozne in izvozne trgovine, obnovo in pomoč začasnemu delu in prometu, zaščito invalidov, vdov in sirot.

To označuje kot najvažnejše politične naloge sedanjega časa in za njihovo izvedbo se bo najodločnejše borila.

II.

Zakon o zaščiti države je surova žalitev obstoječe ustave po načinu, kako je nastal in po svoji vsebini. Ta zakon krati enemu delu državljanov svobodo tiska, zborovanja in organiziranja, a volilem onemogoča svobodno izvolitev v predstavništvo, kogar hočejo. Ta zakon je naperjen ne samo proti teroristom, temveč tudi proti delavskemu razredu kot celoti. Velikemu delu delavstva je popolnoma odvzel pravico stavkanja, odvzel mu je edino sredstvo za obrambo in izboljšanje njegovega materialnega in socialnega položaja. Ta izjemni zakon je dal državnim organom svobodne roke, da ovadijo koga oni hočejo za nevarnega in ga kaznujejo s težkimi kaznimi kršenja svobode in z prognanstvom. Ni čudo, če se policijski organi, državni odvetniki in politični protivniki delavstva poslužujejo tega zakona in, brezobzirno ga

zlorablajo, povzročijo celo vrsto progono po vsej državi. Na enostavno denunciacijo dveh političnih protivnikov ali dveh delodajalcev, da je komunist, vržejo delavca na cesto in uradnika iz službe, ga primejo in obdrže brez omejitve v zaporu. Število zaprtih, kaznovanih in nekaznovanih šteje več stotin, za kar je najtrajantnejši primer rudnik Krek, kjer je preko 300 rudarjev nekoliko mesecev v zaporu, ker so stopili v stavko. Najbolj grozna in divja kazen, ki spominja na srednjeveško barbarstvo, pa je prognanstvo iz mesta v mesto za eno, dve ali več let, ali prognanstvo iz države še celo jugoslovanskih državljanov, pri čemer se cele družine upro-pašajo in izpostavljajo groznim mukam.

Delavski razred v največjem delu naše države je izpostavljen splošni samovolji njegovih razrednih protivnikov in oblastnih organov. Ne samo, da se delavskemu razredu onemogočuje svobodno politično gibanje, ampak se ovira celo še otvarjanje in delovanje strokovnih organizacij.

Vstajajoč proti tem sistemom nezakonitosti, Socijalistična Zednica Jugoslavije zahteva:

Da se takoj ukinejo izjemni zakoni o zaščiti države in vse izjemne odredbe proti delavskemu razredu; da se izpuste iz zapore vsi oni delavci, ki se niso pregrešili proti kazenskem zakoniku; da se prenehajo progono; da se preneha s kratenjem polne svobode političnih, strokovnih in združnim organizacijam delavskega razreda.

Socijalistična Zednica Jugoslavije pozivlja delavski razred Jugoslavije, da se zedini v svojih političnih in strokovnih organizacijah in vodi odločno borbo za svobodo svoje razredne delavnosti in svobodo in pravico osebnosti.

III.

Se neorganizirano gospodarstvo, nerešeno agrarno vprašanje, neurejen in nezadosten promet; trajno poslabšanje vrednosti dinarja, nenasiljivi apetiti kapitalistov po profitu, neurejeni izvoz in uvoz; ogromni in vedno novi posredni davki, ki od države in samoupravnih teles v obliki carine, monopola, trošarine i. t. d. vane na konsumente; to vse neprestano podražuje življenske potrebe in povzroča tlačenje delavske mase, malih posestnikov in bednih uradnikov. Draginja napravi z neprestanim dviganjem vsak uspeh delavstva in nižjih družabnih razredov iluzoričen po zvišanju njih zaslužkov.

Organi državnih in samoupravnih oblasti, ki stoje pod razrednim

uplivom buržoazije, ne kažejo ne volje ne sposobnosti v borbi proti draginji. Delavskemu združnemu pokretu, ki je zelo važno sredstvo v borbi proti draginji, oni ne pomagajo. Delavske strokovne organizacije, ki s svojo borbo kolikor toliko višajo dohodke delavskega razreda, skušajo motiti v njihovi borbi, na mnogih mestih jih ne pustijo do dela, v velikemu delu delavskega razreda so vzeli pravico stavke. Vlada troši ogromen del državnih dohodkov za popolnoma neproduktivne ustave, v prvi vrsti za militarizem, ko sta gospodarstvo in promet ostala neorganizirana in osnovne kulturne potrebe ljudske mase nerešene. Proti draginji, ki davi nižje razrede naše družbe, S. Z. J. zahteva: reformo našega davčnega sistema, ukinitve fiskalne carine, takse in monopolov, a progresivne davke na dohodke in bogastvo; ukinitve mi-

litarizma, energično skrb za prometna sredstva; razvitek in pomoč združnemu pokretu z javnimi sredstvi; ukinitve vsakega nadaljnjega tiskanja novčanic; stroge mere proti ogromnim spekulacijam; ureditev izvoza in uvoza; nekršeno svobodo gibanja strokovnim organizacijam in borbi vseh vrst delavstva in nametščencev.

Samo na ta način se more voditi uspešna borba proti draginji.

S. Z. J. pozivlja delavski razred Jugoslavije, da se za te zahteve odločno bori v svojih organizacijah.

H koncu se je tudi govorilo o potrebi skorajšnjega sklicanja skupnega strankinega kongresa. Izvolilo se je posebni odbor za sestavo skupnega strankinega statuta in programa. Sklepi tega odbora se bodo naznanili vodstvom vseh treh bratskih strank.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Vsled neizčrpanega dnevnega reda torkove občinske seje se je večeraj seja nadaljevala. Zupan s. dr. Perić je otvoril sejo ob 5. uri. Naznanil je, da je dr. T. Jamar (NSS) odložil mesto občinskega odbornika in da na njegovo mesto pride dr. Viktor Peterlin, ki nadomesti izstopivšega dr. Jamarja tudi v vseh odsekih. — Od strani mestnega delavstva je bilo na magistrat vloženi mnogo prošnji za izboljšanje njih gnotnega položaja. V svrhu njih proučitve bo sestavljena komisija, ki bo potem izročila vse te prošnje finančnemu odseku. V komisijo so imenovani: Kralj (JSDS), Rupnik (NSS), Kremžar (SLS), Turk (JDS). — Zupan poroča tudi, da bo v nekaj dneh izdan razglas mestnega magistrata, ki bo pod ostrimi kaznimi obnovil predpise za štedenje z električno lučjo in plinom v tistem obsegu kot zadnji dve leti. — Od strani vlade so že imenovani pri-sedniki v stanovanjski urad iz organizacije hišnih posestnikov oziroma najemnikov, tako da bo stanovanjski urad drug teden mogel pričeti že z rednim poslovanjem. — Ker je uradništvo mestne zastavilnice razumelo predlog, ki je bil na zadnji seji glede rentabilne revizije zastavilnice stavljen s strani JDS, je napravilo vlogo, s katero se je obrnilo na občinski svet naj se v svrhu zadoščenja tam vpislenemu uradništvu napravi takoj revizija. To pa občinski svet ni smatrai za potrebno, ker je nesporazum glede vsebine zadnjic stavljenega predloga nastal vsled nestvarnega poročanja nekaterih časopisov o mestni zastavilnici. V debati je dr.

Puc (JDS) trdil, da zastavilnica ni noben socialen zavod, če pa že po imenju večine, naj ta večina zniža obresti za zastavljene predmete. Obč. sv. Tavčar (NSS) je nato s številkami dokazal, da je zastavilnica dejansko rentabilno podjetje, ki ga občina nikakor ne bo dala v zakup zasebnikom, kakor si morda žele nekateri od JDS, da pa bo direktorij tega podjetja dosedanje vi-soke obresti (15%), ki jih je sklenil bivši obč. svet, znatno znižal. Mestna zastavilnica izkazuje deficit v zadnjem proračunskem letu zato, ker je po zaslugi gg. od JDS bila 8 in pol mesecev zaprta. — Nato so bili na dr. Trillerjev predlog en bloc sprejeti računski sklepi za l. 1920-21 vseh mestnih podjetij. Proračun mestnega vodovoda za l. 1921-22, ki pa še ne vsebuje potrebščin za novo projektirane naprave, ki se bodo vstavile v poseben investicijski proračun, in ki kot tak izkazuje prebitke, je bil po kratkem županovem pojasnilu, da bo o projektih glede novih vodovodnih in električnih naprav podal na eni izmed prihodnjih sej svoj tehnični ekspozé inž. g. Smrekar. Sprejet v svoji prvotni obliki. Enako je bil sprejet tudi proračun mestne plinarne za l. 1921-22, ki izkazuje nekaj tisoč prebitka. Dr. Triller je pri tem izrazil željo, da se čimprej uvede zopet normalna predvojna plinova razsvetljava ulic. Nato je bil sprejet proračun elektrarne, ki izkazuje 373.305 K prebitka. (V proračunu je že vračunjen izdatek 1 milijon K kot obresti za nove investicije.) V debati o tem proračunu je dr. Triller predlagal, da naj bi župan sklical enketo strokovnjakov,

LISTEK.

H. Mann — Ivan Albrelit:

SIROMAKI.

Roman. (Dalej.)

Pamet pa vendarle pravi vsakomur, da ima eden toliko pravice kot drugi. Nam vsem so odvzeta produkcijska sredstva, razdedinjeni smo in izžemani na duši in na telesu. Mi moramo razlstiti bogataše, sreča tega sveta mora biti naša, ker je bila naša njena beda... Res; toda tudi mi bomo obsojeni v po-četje nepravde, ker koreninimo v krivici. Podlaga vsega Hesslingovega bogastva je troha denarja, ki je bil last enega izmed naših. On pa, v čegar imenu bomo stopili pred Hesslinga, ga je pridobil na podel naših. Mi, njegovi dediči, nismo nič bolj pravični od onih izkoriščevalcev; pravični moramo šele postati. »Kako bomo postali? Če bodo imeli vsi enak zaslužek in enak dobiček? Nobenega podjetnika; — toda jaz danes, jaz vem več nego ostali, znam več in moram imeti

več. Kako naj jih odškodujem? je pristržno vprašal sliko pred lastnim duhom stoječo. — Enakost.

Ko so zaškripala vežna vrata, kakor zjutraj, kadar so jih odpirali, je stopil iz svoje lastne notranjosti, je hipoma zagledal beli dan in zaslišal zvonjenje nedeljskih zvonov. Mnogo časa za učenje je izgubil. Toda, česar ni nikdar poznal: njegov duh je pridiral brez namena dalje in »mislil je, ne da bi bil mislil na to.«

Ko je stopil v svečano jutro, je zagledal prihajajo po travniku pravdnika Bucka.

»Promenirate?« ga je vprašal debeluh. »Pojdite proti vili 'Višina', bo vam dobro delo. Meni dene dobro, ako jo zapustim ob takem jutru.«

»Ne grem tja,« je dejal Balrich. »Ne? Ali se vam zdi njen pogled prebleščeč, prelaskoten in preveč s srečo prepleten? Ali laže preveč? Resnično res, kakšna bitja bi morali biti mi vsi, če nas ne bi blamiral takle pomladanski dan?«

Balrich je dejal: »Nekoč so bomo vsi počutili isto domačo v njej.«

»Pomladni dan in vila 'Višina', lahko mogoče,« je dejal Buck in mu je dolgo gledal v obraz, »za vas sta pripravljena.«

Zavil je med delavskimi hišami na golo polje. »Vi uporabljate zdaj naenkrat vso dolgo zbrano moč svojih možganov in ste orjak.«

»To so fraze,« je dejal Balrich. »Presešil sem se.«

»Vidim,« je dejal Buck prijazno, a delavec ostro:

»Toda to je le vaša krivda. Vi drugi nam ne dovoljete šolske izobrazbe, da bi vam hlapčevali. V bodoče pa bodo vsi, ki telesno delajo, vsi ljudje, izza mlada in počasi takorekoč rasti v duševno življenje. In v malo urah bo potem po tovarnah in za mizo učenih nargiene-ga več nego zdaj v mnogih.«

Buck je zadovoljen dejal:

»Potem bo znanost dostopna vsem. Dandanašnji se samo posamezniki bahajo ž njo.«

»Kakor z denarjem,« je dejal Balrich.

»Bodo v bodoče vsi prejemali enake zaslužke?« je vprašal mehko Buck.

Delavec je zardeel.

»Tega ne. Pač pa bo vsak deležen dobička.«

»Ki je lahko tudi izguba,« je dopolnil Buck.

Balrich je razumel to reč bolje. »Ne. To mora utrpeti podjetje. To pa ni last nas delavcev, ampak samo svoja.«

»To ste razmislili?« je vprašal Buck, hitreje nego običajno. Potlej je ugovarjal:

»Samo svoja last je. Kdo pa ga posebejuje? Kdo ima svoj delež v njem?«

»Vsi, od katerih živi.«

»Podjetje živi tudi od mrtvih.«

»Nesmisel,« je dejal delavec.

»Tudi od starih mož tam ob toplem zidu živi, od njih, ki ne bodo nikdar več vzeli nobenega orodja v roko. Kajti s svojo močjo so nekaj časa vzdrževali podjetje. Tudi od njih živi, ki se še niso rodili. Če bi ne prišli, bi moralo prenehati. Sled-njič živi podjetje tudi od mesta, ki mu daje ljudi in hrane zanje. Od vsučilišča, čegar iznajdbe uporablja. Da, celo od onih, ki so kdaj preje-verjeli vanj in so bili ogoljufani. Glejte, moj oče je imel akcije, Hessling pa ga je spravil obnje.«

Balrich je premišljal dolgo, dokler nista prišla do ribnika in do »Delavskega gozda«. Ko sta obstala in zrla v vodo, je dejal:

»To naj bi bilo res? Potem ni popolno. Taka podjetja po vsej deželi in po vseh deželah, to bi bila pravičnost, to bi bil svetovni mir. Potem bi bila veljavna prisega, ki so jo pred par meseci prisegli v Bazlu zastopniki delavstva vseh dežel: Nič več nismo mi delavci ovce, ki bi se dale nemo voditi v mesnice, nič več slepo orodje vojnih interesov... Ali bi bilo res?« je vprašal iskreno.

»Z vami, gospod doktor, iti na sprehod, je častno in koristno.«

Buck ga je brez vprašanja prijel pod pazduho in se je opiral nanj. Krenila sta nazaj. Po trpkem premišljevanju je jeknil Balrich:

»Če meščanstvo to ve, kakšen zločinec je potlej Hessling!«

Buck je zmajeval z glavo.

»Le z veliko težavo človek misli zoper lastni interes,« je dejal. Delavec je rekel skromneje: »Ne moram vas še razumeti. Mogoče menite mene, lahko pa bi menili tudi go-spodo tamle.« (Dalej prih.)

ki prouči, katerega izmed projektov za odpravo pomanjkanja električne sile naj si občina osvoji: ali naj začne graditi elektrarno na Savi pri Črnučah, ali naj si za dobo 10 let najame električno silo od papirnice v Medvodah-Goričanah. Predlog se je vzel na znanje. — Na predlog s. Kocmurja v imenu finančnega odseka so bili sprejeti nato naslednji proračuni za l. 1921-22: proračun ubožnega zaklada, ki izkazuje 337.808 K primanjkljaja, za katerega kritje pa je preskrbljeno že v proračunu mestnega zaklada. Na predlog s. Kocmurja se bo mestna ubožnica na Karlovske cesti popravila in osnažila. Stroški za to bodo znašali nekaj nad 300.000 K. Zvišale se bodo denarne podpore mestnim ubožcem, izboljšala predvsem prehrana. S tem se bo omejilo tudi beraštvo v občini ljubljanski. — Dalje je bil sprejet proračun ustanovnega zaklada, ter proračun meščanske imovine, iz katere se bodo skušale zvišati deseterdele podpore, ker izkazuje nad 79.000 K prebitka. Sprejeti proračun o vojašnici izkazuje deficit nad 29.000 K. Najemniški vojašnici bodo morali v bodoče plačevati zvišano najemnino. Sprejeti proračun amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila izkazuje prebitka 13.988 K. — Po sprejetju vseh teh proračunov je bil proti glasovom JDS sprejet od finančnega odseka predlagani proračun mestnega zaklada. Proračun izkazuje z izdatki vred, nastalimi vsled novih draginskih doklad uslužbenecem nekaj nad 9 milijonov kron deficita. (Konec prih.)

Najnovejše.

POSVETOVANJE O SOCIJALNEM ZAVAROVANJU.

LDU. Belgrad, 10. nov. Danes predpoludne ob 11.30 je tretja sekcija zakonodajnega odbora nadaljevala pretes referata ministra za socialno politiko o uredbi za zavarovanje delavcev. Razpravljalo se je o členih 83. do 106. te uredbe. Daljša razprava je nastala samo takrat, ko je prišlo na pretes vprašanje uprave osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Predlog ministrstva za socialno politiko predvideva v upravi pariteto, da bi delavci imeli enako število delegatov, kakor delodajalci. K temu predlogu je govoril tudi referent sam g. Divac in zastopal stališče delavcev radi popolne delavske avtonomije. Zanteval je, da naj bodo v osrednji upravi za zavarovanje delavcev samo delavci, v nadzorovalnem svetu pa naj bi bili paritetno zastopani delavci in delodajalci. Minister za socialno politiko je zavračal pri svoji redakciji, posl. Vidaković (radikalec) pa je predlagal kompromis, po katerem naj bi bili v osrednji upravi zastopani tudi delodajalci z enim delegatom, v nadzorovalnem svetu pa naj bi bila pariteta med delavci in delodajalci. Proti temu predlogu sta bila posl. Kurbegović in dr. Žerjav, ki sta zastopala stališče ministra za socialno politiko, pojasnjujoč, da gre predlog ministra za socialno politiko največ za to, da se v osrednji upravi obvaruje načelo paritete med delavci in delodajalci in da pride do nestranskarstva in nepolitizacije, ker bi ne bilo mogoče, ako bi se sprejelo načelo neparitete. Razen tega prispevajo delodajalci enak del kakor delavci in ta del ni naprej določen, temveč ga avtonomno določa osrednja uprava; zato so delodajalci zelo zainteresirani, da vedo, kako se bo porabljalo to njihovo breme in da se ne bo porabljalo za strankarsko-politične svrhe. To stališče je zmigalo in se je vsa organizacija zavarovanja delavcev uredila po načelu paritete. — Razprava o nadaljnjih členih te uredbe se je nadaljevala danes popoldne. Pretresali so se in sprejeli tudi ostali členi te uredbe, tako da je končano delo glede uredbe o delavskem zavarovanju.

LDU. Belgrad, 10. nov. Tretji pododsek zakonodajnega odseka za socialno politiko in narodno zdrav-

je je imel včeraj popoldne sejo, ki je trajala od 16. do 18. Najprej je predsednik Fehim Kurbegović ugotovil, da je proučevanje navedb ministrstva za socialno politiko v pododseku končano ter je pozval poročevalca, naj predloži poročilo o teh navedbah plenurni zakonodajnega odseka. Te navedbe se tičejo državne statistike, izseljeniškega vprašanja, zaštite delavcev in inšpekcije dela. Zatem je poročevalec Divac poročal o zavarovanju delavcev. Predlog ministrstva za socialno politiko glede tega je v glavnem isti kakor prej, samo da se ustavlja nova naredba, ki uvaža zavarovanje delavcev za slučaj onemoglosti ter smrti, medtem ko se zavarovanje za brezposelnost popolnoma prepusti zakonodajstvu. Z ozirom na ta načela se je izvršila razprava o 83. členu te navedbe ter je bila nastopna seja pododseka napovedana za danes ob 10. dopoldne z istim dnevnim redom.

VPRAŠANJE VLADE.

LDU. Belgrad, 10. nov. Ko je g. Pašić podal ostavko kabineta, je Nj. Veličanstvo kralj izjavil, da ima v kabinet g. Pašića popolno zaupanje in da bi želel, da ostane še nadalje na vladi. Ko so ga točno informirali o političnem položaju, je Nj. Vel. kralj pozval včeraj k sebi predsednika narodne skupščine dr. Ribarja, ki mu je poročal o današnjem stanju strank v parlamentu. Dr. Ribar je svetoval kralju, da je potrebno, da ostane še nadalje na vladi koalicijski kabinet z g. Pašićem na čelu, ker je v današnji situaciji nemogoče, da bi bodisi radikalci, bodisi demokrati sami sestavili vlado. Seveda bi se sedanja koalicijska mogla razširiti z vstopom katerekoli skupine v vlado. Podarjalo se je, da je glavno, da ostane na vladi koalicija, ki bo delala na podlagi sprejete ustave. Kar se tiče osebnosti v kabinetu, krona ne dela vprašanja. Sedanjim članom kabineta g. Pašića je izrekla zaupanje. Kakor se v obveščenih krogih govori, ne bi imela ničesar proti temu, ako se izvedla rekonstrukcija kabineta.

MONOPOL NA TUJE VALUTE.

LDU. Belgrad, 10. nov. V duhu vlade se je v finančnem ministru pripravil načrt uredbe, s katero se uvaža državni monopol na tuje valute. Narodna banka bo imela v svojih rokah izključno pravico kupovanja in prodajanja tujih valut. Na današnji seji, na kateri se je finančni svet finančnega ministrstva imel sporazumeti z Narodno banko, se je uredila poslednja redakcija nove uredbe, tako da se bo v par dneh izdala, ko jo bo predhodno odobrila vlada. Smatra se, da bodo z uvedbo monopola tujih valut naravno prenehale tudi vse transakcije na borzah, ker bodo vsi, kupci in prodajalci, prisiljeni, obračati se na Narodno banko.

MEJA PROTI ALBANJI DOLOČENA.

LDU. Pariz, 10. nov. Pri včerajšnji seji poslaniške konference določena meja Albanije se je malo razlikuje od one, ki je bila potegnjena l. 1913. Odločitev poslaniške konference, ki vsebuje priznanje albanske vlade v Tirani, je bila včeraj notificirana grški in jugoslovanski vladi, kakor tudi zvezi narodov. Jugoslaviji je bilo hkrati naročeno, naj umakne čete, ki se nahajajo na ozemlju, ki je do sedaj pripadalo Albaniji.

ANGLEŠKA BURŽOAZIJA PROTI JUGOSLOVANCI.

LDU. Rim, 10. nov. Lloyd George je pozval tajništvo zveze narodov, naj skliče svet zveze narodov, da ukrepa zoper Jugoslavijo, češ, da ogroža njeno postopanje evropski mir.

Politične vesti.

+ Hrvaški demokratizem se kruši. V krogih hrvaških demokratov vlada veliko nezadovoljstvo,

ker hooče bivši ban Tomljenović ustanoviti svoj neodvisni demokratski list, okoli katerega bi se zbirali nezadovoljni krogi hrvaške demokratske stranke.

+ V Italiji ne bo splošne stavke. Italijanska Splošna delavska zveza je zaključila v ponedeljek shod, ki ga je imela v Veroni, da zavzame svoje stališče do znižanja plač, ki ga hočejo industrialci izvesti po vsej državi. Komunisti so bili zato, da se na to namero odgovori s splošno stavko, čemur pa so se socialisti radi težkega položaja protivilili. Pri glasovanju je socialistična resolucija dobila 612.653 glasov proti 246.402 za komunistično resolucijo.

+ Sodrug Evgen Debs izpuščen! Iz Amerike poročajo, da so ameriške oblasti izpuštile na svobodo socialističnega mučenika, jetnika iz Atlante, sodruga Evgena Debsa. Ameriško delavstvo je gotovo z velikim veseljem sprejelo to vest osvoboditve svojega voditelja, ki ga je militaristično-kapitalistična reakcija pod Wilsonom obsodila na desetletno ječo. Mi se tudi pridružujemo temu veselju.

+ Perzija in Afganistan sta podpisala zavezniško vojno pogodbo za slučaj, da bi bila ena izmed obeh držav napadena. — Obe državi mejita na Indijo, obe sta z boljševiki dobri prijatelji, torej je jasno, proti komu je naperjena pogodba.

Dnevne vesti.

O protestnem shodu v Mestnem domu, na katerem sta bili sprejeti resoluciji proti odpravi ministrstva za socialno politiko, poročamo jutri.

Maksimalne cene v Ljubljani. Občinsko sodišče za pobijanje in maksimiranje cen je v svoji seji dne 9. t. m. določilo sledeče maksimalne cene: A. Goveje meso: 1. prima volovsko meso v mesnicah prvi del 34 K za kg, zadnji del 28 K za kg. Na trgu (stojnice) za meso prve vrste: 2. prvovrstno volovsko meso prvi del 28 K za kg, zadnji del po 32 K za kg. Za meso druge vrste (to je debelih krav, slabših volov, mladih bikov in telic prvi del po 20 K za kg, zadnji del po 24 K za kg. 3. Za jezike 32 K za kg, ledice 32 K za kg, možgani 32 K za kg, vampi 8 K za kg, pljuča 6 K za kg, ledični loj 30 K za kg; prodaja mesa starih bikov in starih krav, to je mesa tretje vrste na trgu in mesnicah ni dovoljeno. B. Teleče meso: 1. Prekmurskih teleč prve vrste 20 K za kg, druge vrste 18 K za kg; 2. domačih teleč prve vrste 26 K za kg, druge vrste 24 K za kg; 3. za jetra, pljuča in ledice 20 K za kg. C. Svinjsko meso: 1. Hrvatskih prašičev prve vrste 38 K za kg, druge vrste 36 K za kg; 2. domačih prašičev prve vrste 40 K za kg, druge vrste 36 K za kg; 3. za vse vrste domačih in hrvaških prašičev: pljuča 24 K za kg, jetra 28 K za kg, ledice 28 K za kg, glava 14—16 K za kg, parklji 14 K za kg. D. Slanina: 1. Slanina kranjskih prašičev pod 4 cm debeline in brez kože 55 K za kg, za trebušno slanino brez kože 50 K za kg, za 4 do 8 cm debelo slanino brez kože 75 K za kg; 2. hrvaških prašičev slanina prve vrste, brez kože in nad 8 cm debeline 80 K za kg, za drugo vrsto slanino pa po ceni kakor so določene slanini kranjskih prašičev pod točko 1. K slanini je priletevati tudi salo. C. Masti: Čista domača ali hrvaška 85 K za kg. Ta cenik stopi v veljavo z dnem 12. novembra 1921. Kdor bi prodajal dražje, ali kdor bi kupoval ali ponujal višje cene nego so določene po tem ceniku, bo kaznovan po predpisih uredbe z dne 21. julija 1921, števil. 273. Vsak prodajalec teh živil ter življenskih potrebščin mora imeti cene označene na lahko vidnem kraju. Občinstvo se naproša, da vsak prestopke takoj javi obrtnemu sodišču ali tržni straži. Občinsko sodišče posluje vsak dan od 9.—12. in od 15.—18. ure na magistratu, leva hiša pritrilje. — V Ljubljani, dne 10. novembra 1921.

V ambulatoriju poslovalnice bolniške blagajne v Ljubljani, Gradišče

št. 2, so se uredile zdravniške ordinacije s 3. novembrom pričeni takole: Za splošne boleznir ordinirajo vsak dan (izvzemši nedelje in praznike) od 8.—9. dr. Alojzij Kraigher, od pol 10. do pol 11. dr. Ivan Zajec, od pol 11. do 12. dr. Peter Košenina. Za kirurške boleznir ordinirajo vsak dan (izvzemši nedelje in praznike) od pol 14. do pol 15. dr. Pavel Krajec. Za ženske boleznir in porodništvo ordinirajo ob torkih, četrtkih in sobotah od pol 13. do pol 14. dr. Ivan Pintar. Za otroške boleznir (ob enem posvetovalnica za matere) ordinirajo ob ponedeljkih, sredo in petkih od pol 13. do pol 14. dr. Bogdan Derč. Pri zadnjeimenovani ordinaciji sodeluje blagajnična skrbstvena sestra gospođica Joža Bezla. Zdravljenje ortopedskih slučajev za člane vseh blagajniških poslovalnic v Sloveniji pa je prevzel dr. Franc Minar, ki sprejema bolnike na svojem domu, Tabor št. 3, od 11.—12. in od 2.—3.

Potovanje dvornih in rudniških svetnikov. V včerajšnjem članku z gorenjim naslovom je izostala v četrtem odstavku druga vrsta. Prve tri vrste tega odstavka se glase: Pravkar sta se na Dunaj odpeljala dvorni svetnik g. Pirnat in rudniški svetnik Baebler in najbrže se.

Vojno ministrstvo je odredilo demobilizacijo. Lastniki konj, voz in opreme, ki so dne 7., 8. in 9. novembra 1921 izročili svoje konje, voze in opremo vojaški upravi, se vabijo, da se takoj zglašijo pri ljubljanskem vojnem okrogu, vojašnica vojvode Mišiča, da sprejmejo oddane predmete.

Kako se rešuje stanovanjska beda v Ljubljani. Gospej Mariji Leve, vdovi po državnem uradniku je drž. stanovanjski urad na podlagi denunciacije, da ne vodi lastnega gospodinjstva, odvzel stanovanje, ter jo tudi deložiral. Ker je pa 8 priči dokazalo, da ta denunciacija ni resnična, se jo je pa zopet uselilo. To nekatere osebam menda ni prijalo, kajti uselitvi je sledila druga deložacija. Ker pa stanovanjski urad menda vendar ni mogel mimo ugotovljenih dejstev, je gospej nakazal neko luknjo, v katero niti polovico njene opreme postaviti ni mogel, ter blagovolji postaviti drugo opremo v podstrežje v zabavo mišim in podganam. Vse stroške iz in useljevanja se je seveda prepustilo gospej sami. Intervencija pri g. poverjeniku za soc. skrbstvo je ostala brez uspeha, ker je odlok izdal drž. stanovanjski urad, a intervencija pri g. ravatelju zadnjega, pa istotako, ker se je pečalo z zadevo pov. za soc. skrbstvo! V od opreme prenapolnjeni luknji gospa ne more stati in ker tudi nima kuhinje, mora že mesece živeti v gostilni. Temu v posledici je gospa obolela na črevesnem kataru in vnelju ledic in mora v bolnico! Vprašamo: Kdo bo vrnil stroške te nezmislivosti in kdo je pravzaprav kriv? Ali je res drž. stan. urad razpolagal le z grobov?

Oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani je pri reševanju prošnji o spregledu dokaza usposobljenosti za rokodelske obrte opazil, da sta dan ali leto vstopa in izstopa pri pomočniški dobi nejasno in netočno vpisana, mnogokrat tudi petvorjena. Da se bo v bodoče lahko točno dognala pomočniška doba, naj se v delavski knjižici dan in leto vstopa in izstopa pomočnika vedno vpiše s številkami in z besedami.

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico, naznanja, da se vrši v nedeljo 20. t. m. preizkušnja za pomagalca. Prijave sprejema izključno do srede 16. t. m. zadrugi načelnik, Karl Kordelič, Rimska c. 5. k

Iz stranke.

Na današnjem diskusijskem večeru v ljubljanskem Mestnem domu, mala dvorana, ob 20. uri, bo predavanje o Gospodarski osamosvojitvi proletarijata.

Vestnik Svobode.

Seja podružnice „Svobode“ v Spodnji Šiški se bo vršila danes ob 19. uri (v bivši Nemški šoli.) Vabijo se vsi prijatelji plesa.

Po svetu.

— Slovenskega komunističnega poslanca Tuntarja so fašisti pri Cagliariju napadli, pretepli in na glavi trikrat ranili. To je že drugi slovenski poslanec, ki so ga narodnjaške barabe na tak način napadle. Pač lep red vlada še tam doli!

— Hviezdoslav, znameniti slovenski pesnik, ki je zbujal svoj narod k boju proti madžarskemu podjarmljenju, je 8. t. m. 72 let star umrl. Znano je, da so ga letos predlagali za Nobelovo nagrado.

— Hitreje, vse hitreje! Neki aeroplan italijanskega tipa Bechla-Ausaldo je v ameriškem mestu Cansascity dosegel dosedanj rekord brzine s tem, da je preletel progo nad 140 milj v eni uri in 15 sekundah.

— Fašisti še ne mirujejo. Med karabinjerji in komunisti je došlo v Reggio Nell' Emilia do novih spopadov. En komunist je ustreljen, dva karabinjerja sta smrtno ranjena.

— Morilec žensk. V Parizu se je pričela razprava proti Landru, ki je obdolžen, da je umoril 11 žensk in izvršil mnogo tatvin in ponaredb.

— Papirnata poplava je ameriška žurnalistika. V Zedinjenih državah izhaja 2435 dnevnikov, in sicer dnevno v 32.735.000 izvodih. Od l. 1914. se je višina naklade zvišala za 14 odstotkov. V enem letu izbljuje ameriške rotacije enajst in četrt milijona izdaj časopisov. Književna produkcija nikakor ne zaostaja dosti za to časopisno poplavo.

Društvene vesti.

Gospodarska zadruga čevljarjev v Ljubljani, vabi gg. čevljarke moštre in eksporterje čevljev, da se zanesljivo udeležijo sestanka v nedeljo dne 13. t. m. 1921 pri g. Mraku, Rimska cesta, ob 9. uri dopoldne. Gre za važno gospodarsko podjetje. — Sklicatelj. — K

Sekcija ljubljana Uduženja jugoslovanskih inženierjev in arhitektov vabi svoje člane na izredni občni zbor v sredo, dne 23. novembra 1921 ob 20. uri v univerzini dvorani v Ljubljani. Lnevni red: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Zadržaja izjava kulturnih delavcev. 3. Slučajnosti. V soboto 26. novembra t. l. ob 20. uri priredi Sekcija v dvorani »Kazina« v Ljubljani za svoje člane in njih rodbino družabni večer z godbo. Posebna vabila se ne razpošiljajo za nobenega teh dveh večerov.

Sedemstoletnica medicinske fakultete v Montpelieru. Te dni preteče 700 let, odkar je bila ustanovljena sloveča francoska medicinska fakulteta v Montpelieru.

— Metrski sistem uvedejo z novim letom v Rusiji.

Več lesnih in kovinskih delavcev.

stolarjev, strugarjev, mizarjev in parketnega predelavca, ki je vajen vseh parketnih strojev, sprejme v trajno delo podpisana tovarna. V poštev pridejo samo večji in stalni delavci z dobrimi izkazili. — Pismeno in ustmeno prijave opremljene z natančnimi podatki o družinskih razmerah in dosedanjih zaposlenosti, rojstnem kraju in starosti na:

REMEC Co., tovarna upognjenega pohištva Duplica, pri Kamniku.

Ure budičke, n. ha ke, verižice, zlatino, srebrno, očala in poročne prstane

kupite najbolje pri

A. Lečnik,

urar in zlatar.

Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.

Zlomljeno zlato in srebro plačujem po najvišji ceni.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Zajčje kože

kupuje

tovarna klobukov „Šešir“

d. d. Skofja Loka.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3krat, v Južno-Ameriko po 1krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.

SIMON KMETEC,

glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.